

KRISTIINA ♦
VUORI
VIIPURIN VALTIATAR

rammi

Kristiina
VUORI

Viipurin valtiatar

TAMMI

HELSINKI

Tämän romaanin kirjoittamista ovat tukeneet
Taiteen edistämiskeskus, Kirjallisuuden edistämiskeskus KIDE,
WSOY:n kirjallisuussäätiö ja KSR:n Tammen rahasto.

© Kristiina Vuori ja Tammi 2019
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-0420-8
Painettu EU:ssa

Sinulle, joka et tunne kuuluvasi joukkoon.

Minua ei tunneta siitä, että toisin iloa lähimmäisteni elämään. Harva tulee kanssani toimeen, vieläkin harvempi väittäisi pitävänsä minusta. Minua kunnioitetaan, tai ainakin huoneenherraani kunnioitettiin, ja siksi myös minulle lohkeaa rahtunen tuosta arvostuksesta. Jos en olisi saanut taatokseni valtaneuvosta ja siipakseni ritaria, en tiedä, miten minun olisi käynyt. Luultavasti minut olisi viskattu jalopeurojen kitaan jo varstankorkuisena ja toivotettu perään, että mene pirulle.

Minusta ei ole iloa, mutta ehkä osaan olla hyödyksi? Satapäisen linnatalouden hoitaminen ei ole vähäpätöinen askare eikä siitä suoriudu kuka tahansa. Mutta iloa? Ei. Lapseni turvautuvat minuun vain niin kauan kunnes varttuvat riittävästi ja oivaltavat, miten turhaa sellainen sokea luottamus on. Sen jälkeen he katsovat minua uusin silmin ja näkevät viallisuuteni, heikkouteni ja valheellisuuteni. Näkevät naamioni, jota Gunilla-rouvaksi mainitaan, ja ymmärtävät, että tutun ja turvallisen linnanrouvan alla lymyää toinen, tyyten erilainen olento.

Oikukas. Jääräpäinen. Pikkutarkka. Kummallinen.

Kaikki se, mikä ei käy ymmärrykseen, kauhistuttaa meitä jumalanluomia. Eikä minua ole helppo ymmärtää, ei ainakaan

naamioni alla lymyvää Nilla-tyttöä. Rouva Gunilla herättää usein pelonsekaista kunnioitusta tylyllä kylmäkiskoisuudellaan, mutta kukaan ei rohkene osoittaa häntä sormella ja panetella narriksi. Mutta Nillaa, lasta, tytärtä ja neitoa, ei koskaan säästetty siten kuten nyt Gunillaa, vaimoa, äitiä ja käskynhaltijan rouvaa säästetään.

Höylyhame. Reestä tipahtanut. Näkin rannalle viskaama. Päänuppi täynnä mustaa sappea. Saatan kuulla nuo häijyt rallatukset yhä korvissani, vuosienkin jälkeen. Pilkka ja solvaukset olivat minun syytäni, koska käyttäydyin häiritsevästi. Miksi et ole niin kuin muut? soimasi Birgitta Knutintytär lukemattomat kerrat. Hänen ilmeensä oli tuima, otteensa olkapäilläni niin ankara, ettei sitä ollut tunnistaa emon kosketukseksi. Vaan miksi olisi pitänytkään? Birgitta-rouva oli ehkä naimaliitossa isäni kanssa, mutta hän ei ollut eikä edes halunnut olla maammoni. Emäni oli kuollut niin kauan sitten, etten enää muistanut hänen kasvojaan vaikka toisinaan nytkähdin hereille keskellä yötä, koska kuvittelin tunteneeni hänen kämmenensä hiuksillani. Kun isäni nai Birgitta-rouvan, olin kymmenvuotias enkä pystynyt vastaamaan äitipuolelleni, ja kuinka olisinkaan? Kykeneekö sokeana syntynyt kuvailemaan taivasta, sen vaihtuvia värejä ja pilvien muotoa? Yhtä vähän minä olisin lapsena onnistunut peittämään puutteeni ja teeskentelemään uskottavasti, jotta en olisi pistänyt silmään kuin sydänkuun pakkasilla lehteen puhjennut koivu.

En tiedä, miksi Kaikkivaltias näki parhaaksi tehdä minusta näin pahasti rikkonaisen, mutta ainakin Hän silotti polkuani antamalla minulle teräväpäisen isän ja vielä tätäkin neuvokkaamman puolison. He riensivät hätiin, kun astuin harhaan, ja selittivät minulle, miksi käytökseni tai sanani kuohuttivat toisia ja miten pystyisin paikkaamaan erheeni. He olivat pitkospuuni

upottavalla suolla, kunnes heitä ei enää ollut. Nyt minä olen leski. Yksin. Lasteni ympäröimä, mutta silti yksin, sillä sitä taakkaa, jota mieheni kantoi kanssani, en voi enkä halua sälyttää lasteni ikeeksi.

Sadat silmäparit seuraavat päivittäin kulkuani luottaen siihen, että pidän linnanväen ja viipurilaiset turvassa, kuten edesmennyt Erik-herranikin piti. Meitä saartavat lukuisat vaarat. Itäiset rannimme ovat sitä sorttia, joille ei kannata kääntää selkäänsä. Vihamieliset juutit mellastavat merellä tehden jokaisesta purjehduksesta teerenpeliä tuonen kanssa. Valtaneuvosto ja valtionhoitaja kinastelevat keskenään ja mikä tahansa heidän sanaharkoistaan saattaa paisua mitteloiksi, jossa hurmetta ei säästetä. Omassa linnassani jok'ikinen rälssiherra ja nihtipäämies on tietävinään parhaiten, miten minun tulisi toimia nyt, kun Erik Turenpoika ei enää ole rinnallani. Nuo kaikkietävät kukkoilijat eivät hetkauta mielenrauhaani, vaan kaikki ne viattomat sielut, jotka uskovat omansa ja lähimmäistensä elämän minun epävakaisiin käsiini.

En ole koskaan oivaltanut, miksi valta maanitteli puoleensa Erikiä kuin hunajametu pistiäisiä, ja nyt, kun tuo mahti ympäröi minua kuin marttyyrin glooria, ymmärrän sen houkutusentistään vähemmän. Mitä minä teen vaikutusvallalla, kun ei ole ketään, jonka kanssa jakaisin sen?

1511

”Rouva Gunilla.”

Olen niin keskittynyt huohottavaan hengitykseeni, että hätkähdän vauhkona, kun ovelta kuuluu napakka kolkutus. Säikähdän aina kun joku kutsuu minua nimeltä. Se tuo minulle syyllisen olon, aivan kuin minut olisi yllätetty pahanteosta. Pidätän hengitystäni ja jähmetyn paikoilleni kuin niskavilloista kiinni napattu karitsa.

”Rouva Gunilla?”

Karin, tyttäreni. Hän kutsuu minua kastenimelläni aivan kuin emme olisi samaa verta. Hän on vihainen ja miksi ei olisi. Minä olen emä ja emojen velvollisuus on olla vahvempia ja järkevämpiä kuin penikkansa. Erik oli järkähtämätön kuin kallio, voittamaton. Heikkouteni hermostuttaa Karinia ja hän on oikeassa pelätessään. Erikiä ei enää ole, ja Karinin ainoa linnoitus epävarmaa tulevaisuutta vastaan olen minä, aina siihen asti kunnes hän joko istuu morsiuspenkkiin tai vanhin poikani Nils ottaa huolehtiakseen nuoremmista sisaruksistaan. Hänen ainut suojansa. Minä ja minun vimmakohtaukseni. Minä kaikessa epätäydellisyydessäni. Minuakin kauhistuttaa, mutta en saa paljastaa sitä. Karin, puhtoinen tyttöni. Ahkera hurskaudessaan, kerkeä jaloiltaan. Täydellinen tytär kuten Erik häntä aina muisti kehua.

”Rouva äiti”, Karin huhuilee. Hän ei rohkene avata ovea ennen kuin saa minulta luvan. Sen hän on oppinut rankimman kautta. Karin-parka. Joutua nyt häpeämään omaa maammoaan. ”Rouvamme Gunilla, kuuletko minua?”

Kavahdan arkailua tyttäreni äänessä. Se on väärin, niin kauhean väärin. Ja siitä huolimatta tahdon kääntää selkäni Karinille, enkä pelkästään hänelle vaan myös rippi-isälleni, voudinmiehille, kirjureille, soineille, piioille, rengeille, viipurilaisille, koko matoiselle maailmalle, joka kerjää huomiota tiimasta toiseen, päivästä toiseen, jatkuvasti. Mutta en voi. Heillä ei ole ketään muuta. Karinilla ei ole ketään muuta.

Painan takaraivoni vasten tornituvan seinää ja hillitsen vain vaivoin haluni jyskyttää päätäni vasten periksiantamatonta kiveä. Joskus, kun vimmapuuskani on oikein paha, saatan hakata otsani tai takaraivoni ruhjeille. Tällä kertaa jokin kuitenkin pidättelee minua, luultavasti tyttäreni anelu uksen takaa. Suljen silmäni ja tasaan hengitystäni henkäisy henkäisyltä. Sisään. Ulos. Sisään. Ulos. Konsti, jonka opin taatoltani ollessani vasta maitokirnunkorkuinen.

Piika on laskenut kranssivuoteen päälle pitkähelmaisen liinapähineen. Minun odotetaan kantavan sitä ainakin hautajaisiin asti. Sen jälkeen voisin siirtyä käytännöllisempään leskenmyssyyn. Inhoan molempia pähineitä jo nyt, vaikka kumpikaan niistä ei ole vielä hipaissutkaan päälakeani. Olen tapojeni orja ja neitovuosinani totuin pitämään vain pientä hilkkää hiusteni peittona. Häyöytä seuranneiden päänpeittäjien jälkeen en ole kantanut vaimonhuntaa vaan toinen toistansa soreampaa hilkkää. Useimmat pähineistä sain lahjoina Erikiltä ja vaikka niitä ei tavallisesti koristella, minun hilkoistani ei helmiä eikä kulta- tai hopeakirjontaa puutu. Nytkin takaraivollani on hen-

käyksenohut, nykyteillä somistettu hilkka. Anti mieheltäni pikku-Erikin syntymän kunniaksi neljä ajastaikaa sitten. Pojan, joka jäisi nyt viimeiseksi lapseksemme.

Vyövitjoissani helähtelee valtakuntamme yhden merkittävimmän linnan avaimet. Minun tahtoni on linnansalpana Ruotsinmaan valtionhoitajaa, valtaneuvoston korskeita herroja ja jopa levottomia moskoviitteja vastaan. Yksin minun tahtoni. Suutani kuivaa. Kaikki on kiinni minusta. Mieleni lujuudesta, luonteeni sitkeydestä, röyhkeydestäni ja ennen kaikkea neuvokkuudestani.

Tirskahdan, mutta tajuan sentään painaa kämmeneni suun päälle, jotta tirskahdukseni ei kantautuisi tyttäreni korviin. Mieheni veti viimeisen henkäyksensä vasta priman aikaan tänä aamuna, joten minun ei ole soveliasta hihitellä, kun kaikki muut ympärilläni laahustavat murhemielin. Ennen kuin ehdin edes suudella Erikiä otsalle hyvästiksi, sain jo huonekuntamme papilta ensimmäiset hätäiset evästyksset siitä, mikä leskelle passaa ja mikä ei. Isä Folke Didrikinpoika on ystäväni sen lisäksi, että hoivaa sieluni, ja siksi hän tietää eriskummallisen tapani osoittaa järkytystä hymyllä tai mikä vieläkin tuomittavampaa, naurulla. Puren kämmeneni syrjää ja kipu selättää nauruntarpeeni. Sekin vain yksi keinoista, joiden avituksella pystyn räppimään päivästä toiseen ilman, että herättäisin epäilyksiä Pirun riivauksesta.

”Maammo.” Pyyntö oven takaa on enää pelkkä kuiskaus.

Järsin kämmentäni ja räpyttelen sumua silmistäni.

En vastaa. En pysty vielä.

Joka ehtoo kuljen linnan sisäpihan yli, nousen portaat ydintorniin ja kapuan sen huipulle. Aina samaan aikaan, aina samaa reittiä ylös ja takaisin alas. Sitten astun päälinnan portista ja kapuan esilinnan muurinharjalla kulkevalle puolustuskäytävälle. Kävelen

kaikkien sen neljän tornin lävitse kunnes olen kaupunginpuoleisella syrjällä, minne esilinnan muuri päättyy. Jos jollakulla olisi mielenkiintoa pitää silmällä hiekkalasia kierrokseni ajan, hän huomaisi, että iltainen kävelyretkeni kestäisi lähes tismalleen yhtä kauan joka kerta. Puolustustasanteella katson ampuma-aukosta kaakkoon yli tummavetisen salmen kohden kaupunkia, jota meri saartaa kolmelta suunnalta. Varustuksen eteläpuolitse kulkee Turunsilta linnasaarelta mantereelle. Kehäportin alitse päästään kaupunkiin, joka lepää jyhkeän kivimuurin sisällä kuin hartaasti varjeltu aarre. Kauppiaita, käsityöläisiä, laivamiehiä, kalastajia, maa- ja merinihtejä, kulkusmiehiä, kestejä sekä tietysti naisia ja lapsia. He kaikki tunnistavat minut, kun pakottaudun ulos linnasta esittäökseni sitä itsevarmaa ja levollista rälssirouvaa, jonka Erik vaati rinnalleen. Vuosien saatossa Gunilla-rouvan naamio on keventynyt, mutta helppoa sen kantamisesta tulee tuskin koskaan.

Viipurin lisäksi koko Ruotsinmaassa on vain kaksi kaupunkia, joita ympäröi kivimuuri, ja molemmat muut ovat suolameren toisella puolen. Neitsyelle kiitos muurista, sillä kaupunki linnoinen on viimeinen puolustusrintama ennen kuin pakanamaa alkaa. Lännessä avautuu isieni valtakunta, jota rakas herrani Erik palveli viimeiseen henkäykseensä asti. Ruotsien kruunu on toisinaan kaupan juuttien unionikuninkaalle, mutta se vaatisi yksimielistä valtaneuvostoa. Juuri nyt kaikkein ylimmällä pallilla istuu valtionhoitajana Svante Nilsinpoika ja hän kernaammin mittelee miekkoja juuttien kanssa kuin vaihtaa rauhansuudelmia sanoivat muut valtaneuvosherrat sitten mitä tahansa.

Idässä hämöttää rajamaa, jota mielivät omaksensa kaksi ahnasta ottajaa, vierasheimoinen ja vierasuskoinen Muskovian ruhtinaskunta sekä maanmieheni ruotsit. Moskoviitit haukku-

vat meitä latinalaisia rajan ja rauhanvalan rikkojiksi. Me itse puhumme maan tavasta, ikiaikaisesta nautintaoikeudesta. Rahvaamme on liikkuvaista sorttia ja kun kerran olemme kirveellä rastineet kaskimaan reunapuut, on mantu sen jälkeen omamme. Liki kaksisataa ajastaikaa sitten solmittu rauhankirja muistiin kirjoitettuine rajapaikkoineen on kiusa, josta Svante Nilsinpoika ei halua itseään muistutettavan.

Viimeisin moskoviittien hyökkäys Viipuriin tapahtui neljatoista ajastaikaa sitten, samana vuonna, jona juuttikuningas Hannu löi kruunajaisissaan puolisoni Erikin ritariksi ja teki hänestä valtaneuvostonsa jäsenen. Kaksi vuodenkiertoa kruunajaisista ja jälleen uusi kunnianosoitus juuttikuninkaalta – Erikille läänitettiin Viipuri ja Uusilinna Savonmaassa. Erikin ensimmäinen teko kastellaanina oli karkottaa moskoviitit Uudenlinnan kimpusta. Savonmaan linna vaivasi Muskovian ruhtinasta kuin mätä hammas, sillä rusien mielestä varustus oli pystytetty heidän puolelleen rajaa ja siten me, linnan rakentajat, olimme kaikki valapattoja.

Neuvoteltuaan rauhan suuriruhtinaan kanssa Erik sanoi vasallisuhteensa irti juuttikuninkaaseen ja vannoi uskollisuutta valtionhoitaja Svante Nilsinpojalle, joka teki hänestä Suomenmaan ja Ahvenanmaan täysivaltaisen päämiehen, käskynhaltijan. Kaikkien, niin maallikoiden kuin hengenmiesten, tuli totella Erikiä ja tarvittaessa seurata häntä moskoviitteja ja muita valtakunnan vihollisia vastaan jopa maan rajojen ulkopuolelle. Kaikki tietysti vain siinä tapauksessa, että Erikillä oli käskyilleen valtionhoitajan siunaus. Kun Ruotsinmaan herrat jättivät saapumatta Kalmarin neuvonpitoon, kuningas Hannu menetti lopulta kärsivällisyytensä, syytti herroja majesteettirikoksesta, riisti heiltä läänitykset ja julisti heidät kaikki henkipatoiksi. Siihen päättyi

niin Ruotsinmaan kuin Erikinkin juuttiystävyyys, ja sota Tanskan kanssa sai jälleen tulta alleen.

Kun palaan tolkkuihini, on jo pimeää. Kompuroin tokkuraisena ylös. Pääni tuntuu turvonneelta kuin helteeseen unohtunut sianruho. Otan tukea seinästä kunnes jalkani suostuvat taas kantamaan minua. On hiljaista. Karinin on täytynyt luovuttaa jo aikaa sitten. Kuljen verkkaisesti pukkijalkaisen pöydän luo ja hapuilen tuluspussin käteeni. Sytytän talikynttilät rautajalan kolmeen piikkiin ja jään hieromaan jäykkää niskaani. Rasvan haju ärsyttää nenääni, joka on aivan yhtä nirso kuin kuuloni tai näköni. Kaikki liian voimakas on pahasta, mutta elämä on koulunut minua sen verran, että useimmiten kestan piinan, jos se ei ole jatkuvaa.

”Olisit välittynyt niskasäryltä, jos kerrankin olisit kuunnellut neuvojani.”

En käänny, en edes hätkähdä, sillä enkö vain ole vartonutkin tätä koko päivän? Ääni on pääkoppani sisällä, pelkkä kaiku miehestä, joka vielä sarastuksen aikaan oli lihaa ja verta. Hällä väliä, minulle riittää, että pystyn kuulemaan hänet taas. Ja miksi en pystyisi, sillä hän lupasi, ettei koskaan jättäisi minua. Vannoi vaivavuoteellaan, että voisin aina puhua hänen kanssaan.

”Sinussa on kiehuvaa verta”, hän sanoo, kuten niin usein ennenkin on sanonut. *”Oletko käskenyt tuomaan ehtoojuomasi? Maidossa –”*

”Maidossa pehmitettyä rieskaa ja ohravettä palanpainikkeeksi”, keskeytän. ”En tarvitse sinua kertomaan päivänselvyyskysymyksiä.”

Hän naurahtaa. Äkkipikaisuuteni on aina huvittanut häntä. *”Et tietenkään, mutta minä en tullut tykösi pyytämättä kuten vallan mainiosti tiedät. Sitä paitsi, ei ole pahasta, että muistutan sinua*

pitämään huolen itsestäsi. Joten kerrohan, miksi sytytit kynttilät? Pimeys auttaa sinua saamaan unta ja pääkylpy pajunlehtivedellä tyynnyttäisi veresi.”

”Minä olen jo täysin tyyni”, väitän ja painan kämmenet poskilleni. ”Päätäni ei enää polttele. Vimmakohtaus on ohitse.”

Olen kuulevinani, miten hän naksauttaa kieltään. *”Kaiken maailman vimmoja. Ei ole viisasta murtua kuin ruoko vähänkin kovemman vastatuulen alla. Haurautta ihailtaan vain siksi, että sen murskaaminen on niin nautinnollista.”*

”Vähänkin kovempi vastatuuli”, toistan epäuskoisena. ”Pyhät pieksut, sinähän kuolit!” Ääneni kajahtaa hätkähdyttävän syyttävänä ja kovana tuvan autiudessa. Jos joku näkisi ja kuulisi minut nyt, hän pitäisi minua tyyten löylynlyömänä ja juoksuttaisi palperin luokseni, jotta tämä iskisi suonta ja laskisi liian kuuman veren pois. Mutta miksi piittäisin siitä? Jos saan ranteitteni sykkeen laiskistumaan pakisemalla kuolleen mieheni kanssa, olkoon sitten niin.

Istahdan kranssivuoteelle ja polsteri allani huokaisee hiljaa. Kuvittelen, miten hän tulee vierelleni, mutta ei edes yritä koskea minuun. Hän tietää, etten pitäisi siitä. Syleilyt, hyväilyt, kiinnipitäminen, suuteleminen. Läheisyys. Ne ahdistavat minua, saavat ihoni tuntumaan liian ahtaalta ja sitten hermostun, koska en osaa erotella enkä vasitenkaan hallita tuntemuksiani. Ihoani kutisee sitä enemmän mitä kiihkeämmiksi tuntemukseni käyvät ja yhtäkkiä, kesken sylipaininkin, saatan kangistua kaikki järkevät aatokset sammuttavasta pelosta.

”Ei sunnuntaisin, Herran omana päivänä. Ei valon eikä paaston aikaan. Ei santtipäivinä ja auta armias, jos erehdyin vaatimaan sinua riisuutumaan ilkosillesi tai harkitsemaan jotain kunnianhimoisempaa kuin selälläsi makaaminen.”

”Oletkos siinä”, puuskahdan, mutta enkö vain taida punastuaakin kuin mikäkin tirkattipäinen morsian. ”Siten isä Folke on neuvonut”, lisään ja huomaan olevani puolustuskannalla kuten aina, kun puhe kääntyy vaimon velvollisuuksiin vuodekomerossa.

”En minä valita enkä tietääkseni valittanut muulloinkaan, joten sinun on turha katsoa minua noin pisteliäästi.”

Antaisin paljon, jos tosiaan voisin vastata hänen katseeseensa. Sen sijaan tuijotan pelkkää tyhjää seinää ja mieheni punakat kasvot harmaine, lampaan kevätvillaa muistuttavine hiuspehkoi-
neen ovat vääjäämättä hiipumassa muistoksi. Ei, hän ei koskaan nurissut vaan kunnioitti toiveitani ja hyväksyi puutteeni. Enkä minä sentään miksikään nunnaksi ollut pyrkimässä, senhän nyt todistaa jo lapsikatraanikin. Lihan piilotus on useimmiten vain jonninjoutavaa puuhastelua, josta mies nauttii ja nainen kärsii sitten kymmenen kuunkierron perästä. Jotta en antaisi väärää todistusta, korostan kuitenkin vielä: useimmiten.

”Enpä olisi uskonut.”

”Että viitsitkin.” Olemme tovin hiljaa ja se on sellainen mukava hiljaisuus, joka ei häiritse meitä kumpaakaan. Minulla on silti tunnustettavaa yhä jäljellä: ”Tiedätkö, vaikka olit paljon poissa käskynhaltijan askareittesi vuoksi, en muista tunteneeni oloani turvattomaksi. Kerroit aina, miksi sinun täytyi lähteä, missä taivalsit ja milloin likimain suuntaisit takaisin.”

”Sinulle riitti, että olin luvannut tulla takaisin. Sinun ei tarvinnut epäillä sitä.”

”Ei niin”, kuiskaan. ”Minä kaipaen sitä. Odottamisen tunnetta, kun tiesin sinun jo kääntyneen takaisin kotimatalle.”

Minä kaipaen sitä, toistan ääneti mielessäni ja kuvittelen, miten hänen hengityksensä hohkaa lämpöisenä vasten kaulani

syrjää. Hän oli minun ystäväni, kumppanini niin hyvinä kuin huonoinakin hetkinä. Kallistun vaistomaisesti häntä kohden, hänen suunsa tuttua hellyyttä päin.

”Jonninjoutavaa puuhasteluako?”

Hymähdän, mutta en anna hänen pistonsa häiritä vaan uskotelen olevani niin liki häntä, että kehojemme lämpö sekoittuu toisiinsa. Puristan silmäni kiinni, jotta näkisin mielessäni hänet enkä muistaisi kappelin vahakynttilöiden hämyssä kimaltavaa paarivaatetta, jonka alla hänen tomumajansa makaa.

”Älä jätä minua”, pyydän vasten hänen kaulansa kuoppaa.

Mutta se on pelkkä harha. Unta.

En koskaan sanonut sitä hänelle. En koskaan.

Mutta ajattelin niin.

Tuhannesti.

Aina.

Kunnes saapui Servatius-piispan päivä, eikä Erikiä enää ollut ja ainoa ääni, jonka kuulen, on oma hengitykseni.

**PUOLISON KUOLEMA NOSTI GUNILLA BESEN
LINNANPÄÄLLIKÖKSI. TILAPÄISESTI, AJATELTIIN.
SISUKAS GUNILLA TUUMI TOISIN JA HALLITSI
VIIPURIA KAKSI VUOTTA.**

KUN Erik Turenpoika Bielke v. 1511 kuolee, Ruotsin neuvos-
herrat vaativat Viipurin linnan avaimia. Mutta leskirouva
Gunilla salpaa portit eikä päästä uutta kastellaania edes sisään
kaupunkiin. Miten nainen, kahdeksan lapsen äiti, voisi johtaa
sotajoukkoja tai neuvotella rauhasta venäläisten kanssa?

Lisäksi Gunillalla on salaisuus, kaksikin. Pahin on
se, ettei hän ole kuten muut. Erik oli hänen kilpensä liian
äänekästä ja räikeää maailmaa vastaan. Kuka tukee häntä nyt,
kuka valehtelee hänen vuokseen pahoina, mustina hetkinä?
Toinen salaisuuksista on sydämeen kätkeyty, niin arka,
ettei sellaista saisi vaimolla olla, ei edes leskellä...

Voimanaisten kuvaajana tunnetun Kristiina Vuoren
lumovoimainen romaani uhmakkaasta Viipurin linnan
valtiattaresta.

9 789520 404208

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0420-8

